

In onze Knollentuin

Volkstuindersvereniging Arnhem - jaargang 42 - nummer 1 - lente 2020

ALGEMENE LEDENVERGADERING

MAANDAG 30 maart 2020

in het clubhuis van de scoutinggroep St. Christoforus, Monnikensteeg 4,
bereikbaar met buslijn 7, uitstappen halte Drie Gasthuizen

Aanvang: 19.30 uur Zaal open: 19.00 uur

Alle belangrijke stukken voor de ALV staan in deze uitgave

't is feest!!!!

VTVA 60 jaar

Kijk op pagina 10 en plant de pompoen
en zonnebloemzaden!

Jubilarissen 2020: GEFELICITEERD!!!!

10 jaar:

Marjolein Selen	Fenna Oosterhoff	Inge Stevens	Peter van den Tweel
Jet en Anna Wester-Slootweg		Chris Verlingen	Marieke Hagedoorn
Wietske Kylstra-Hofstee	Jiri Bouwman	Peter Frank van der Kooi	Trudi Maan
Jeannette Oppedijk van Veen		Foeke Galema	Marjo de Weerd
Peter en Maria Zandbergen			Annelies Hill

15 jaar:

Irene van Beelen	Nicolet Oeldrig	Tineke Oosttjen	Frank Kok
Ton Rietbergen	Nicole Gerritsen	Marieke van den Belt	Marcel Botermans
Anita van Evert	Maike Renirie	Anne van de Flier	

20 jaar:

Thea Sloot	Ellis Hettinga	Jelle de Jong	Herman Rienties
Trieneke en Klaas van der Hoek			Ellen Vrielink-Rienties
Herma Bruininkweerd	Hans de Graaf	Ali Özkara	Salvatore Scalzo
Saskya Kamps	Karel Latte	Henk te Hietbrink	Oktay Oktay
Henk en Judith Heesters		Ilse Vonder	

25 jaar:

Muzaffer Ünü
Margriet Jansen
Michel van t Hul
I. van Hattum
Ries van Dijk

Gerard van der Togt
Gerard Wiggers
Baukje Lautenbach

30 jaar:

Aart Meijssen
Kemal Colgecen

40 jaar:

Arie Drovers
W. van 't Woudt

50 jaar:

Jan en Loes Velthoen

Tuinkeuringen

“GEEF HET DOOR” - Het bestuur vraagt nadrukkelijk om door te geven aan de complexvertegenwoordiger of het secretariaat als de tuin door ziekte of persoonlijke omstandigheden tijdelijk niet goed kan worden bijgehouden. We zoeken samen naar een oplossing om de tuin niet te laten verwaarlozen, want dat kost daarna erg veel extra werk.

TUINKEURINGSDATA 2020

1e periode: 17 t/m 26 april

2e periode: 19 t/m 28 juni

3e periode: 4 t/m 14 september

4e periode: 7 t/m 15 november

Voorwoord van het bestuur

De lente-editie van ons verenigingsblad is traditiegetrouw weer gevuld met de stukken voor de Algemene Ledenvergadering die op maandag 30 maart plaatsvindt.

Ik nodig u allen daar van harte voor uit!

In de ALV moeten enkele benoemingen en herbenoemingen plaatsvinden. Afgelopen zomer legde algemeen bestuurslid en hoofd tuinkeuringen Anne Cardinaals vanwege gezondheidsklachten haar taken neer. Vervolgens liet onze kersvers benoemde secretaris Geert Pesselse ons weten dat hij per maart 2020 een aanstelling aan de universiteit van Aruba had aanvaard, waardoor ook de post van secretaris weer vacant werd. Na een korte zoektocht hebben we zowel een kandidaat voor de functie van secretaris als voor hoofd tuinkeuringen gevonden. Iris Bayens wil het secretariaat overnemen en is al ingewerkt door Geert. Maarten van Rijbroek zal algemeen bestuurslid/hoofd tuinkeuringen worden.

Bestuursleden worden voor 3 jaar benoemd met een voortzetting van nog eens 3 jaar als maximum. Dit is geen statutaire maar zgn. 'ongeschreven regel' om de bestuursperiode overzichtelijk te maken voor nieuwe bestuursleden en om verzekerd te zijn van verversing in inhoudelijke zin. Penningmeester Bernard van der Lugt wordt herbenoemd voor een periode van 3 jaar. De voorzitter is officieel niet meer herkiesbaar. Voor deze functie heeft zich tot op heden nog niemand gemeld. Omdat er al twee nieuwe bestuursleden moeten worden benoemd en ingewerkt, kan de voorzitter voorlopig aanblijven om de continuïteit te waarborgen. Wel zou het wenselijk zijn om deze situatie niet al te lang te laten voortduren.

Eén van de zaken die Geert Pesselse als jurist nog voor onze vereniging heeft gedaan, is het doorspitten van ons tuinreglement. Hij heeft een aantal zaken herschikt en beter geformuleerd. Deze herziening van de tekst moet op de ALV worden goedgekeurd. Het reglement beslaat 6 pagina's, die we om papier te besparen niet in deze Knollentuin willen afdrukken. U kunt de tekst met herzieningsvoorstellen bekijken op de website www.volkstuinarnhem.nl

Na de vergadering organiseren we dit jaar overigens geen inhoudelijk programmaonderdeel. In september tijdens ons jubileumfeest zal dit gemis ruimschoots worden ingehaald met een aanbod aan interessante workshops en lezingen. Onze vereniging bestaat dit jaar 60 jaar.

Namens het bestuur,
Saskya Kamps - voorzitter

MELDPUNT GEMEENTE ARNHEM

– voor omgewaaide bomen of boomtakken, onbegaanbare zandpaden, kuilen in de paden, illegaal gestort afval, et cetera. Telefonisch meldpunt: 0800-1809, Digitaal meldformulier: http://www.arnhem.nl/Wonen_en_leven/Melding_openbare_ruimte

UITNODIGING TOT HET BIJWONEN VAN DE
ALGEMENE LEDENVERGADERING
MAANDAG 30 maart 2020

in het clubhuis van de scoutinggroep St. Christoforus, Monnikensteeg 4,
bereikbaar met buslijn 7, uitstappen halte Drie Gasthuizen

Aanvang: 19.30 uur

Zaal open: 19.00 uur

AGENDA

1. Opening, mededelingen en ingekomen stukken
2. Verslag Algemene Ledenvergadering van 25 maart 2019
3. Jaarverslag van het bestuur 2019 en Jaarplan 2020
4. Financieel verslag 2019
  - Verslag Kascommissie
  - Vaststelling jaarbijdragen 2021
5. Samenstelling Bestuur en Commissies
  - Benoeming leden Kascommissie
  - Benoeming leden Commissie van Beroep
  - Benoeming en herbenoeming bestuursleden en complexvertegenwoordigers
6. Vaststelling wijzigingen Tuinreglement
7. Rondvraag
8. Sluiting van het officiële gedeelte van de Algemene Ledenvergadering

De stukken behorend bij punt 4 van de agenda liggen een half uur voor aanvang van de vergadering ter inzage. Uitsluitend op verzoek via penningsmeester@volkstuinarnhem.nl kunnen de stukken ook per mail aan u worden toegezonden. Het verzoek dient het bestuur uiterlijk 3 dagen voor de vergadering te ontvangen.

Anders dan gebruikelijk is er geen inhoudelijk programma na het officiële gedeelte, alleen een gezellige nazit met een hapje en drankje. In september zal bij het vieren van ons 60-jarig jubileum ruim worden voorzien in inhoudelijk aanbod van interessante workshops en lezingen.

Verslag van de algemene ledenvergadering d.d. 25 maart 2019

Aanwezig: 46 leden waarvan 9 bestuursleden.

1. Opening

De voorzitter heet de leden welkom op de 59ste vergadering van de vereniging. Zij staat kort stil bij hen die dit jaar zijn overleden. Er zijn geen mededelingen of ingekomen stukken.

2. Verslag ALV 2018

Het verslag van de algemene ledenvergadering d.d. 19 maart 2018 wordt goedgekeurd.

3. Jaarverslag 2018/ Jaarplan 2019

Het jaarverslag van het bestuur 2018 wordt goedgekeurd. Het jaarplan 2019 wordt toegelicht. In dit verband wordt de vraag gesteld of al voorbereidingen worden getroffen voor het 60-jarige jubileum van de vereniging in 2020. De voorzitter deelt mede dat het vorige jubileum mede op basis van een gift is gefinancierd, zodat de vraag is of dit keer evenveel budget beschikbaar. De leden Lucy Glaap, Lucie Schouten en Dorien Verheijden en de penningmeester stellen zich beschikbaar voor de organisatie van het jubileum.

4. Financieel jaarverslag 2018

De penningmeester geeft een toelichting op het financieel jaarverslag 2018.

Op vragen over de post 'vrij vermogen' antwoordt de penningmeester dat deze gelden niet zijn geoormerkt en de vereniging daarover vrij kan beschikken. De kosten van eventuele asbestverwijdering vallen in eerste instantie onder de post 'infra', maar zouden, indien deze kosten hoger zijn dan verwacht, ook uit het vrije vermogen kunnen worden voldaan. Op een vraag over de hoogte van de huur van de complex aan de gemeente, reageert de penningmeester dat dit bedrag elk jaar met een bepaald percentage stijgt.

Jan Reijnen vraagt aandacht voor de voordelen en risico's van het door de leden zelf saneren van asbest. De voorzitter deelt mede dat de ervaring leert dat wanneer door leden zelf asbest wordt aangeboden daarop wisselend toezicht wordt gehouden. Het lukt leden in principe vaak zelf om asbest in te leveren, maar niet altijd. Intussen gaan binnen de gemeente stemmen op om het beleid ten aanzien van asbest te versoepelen. Bij het bestuur is grotendeels bekend op welke tuinen asbest aanwezig is.

De kascommissie (Bart Willem Leenders & Anne Koiter) adviseert de ledenvergadering om het bestuur decharge te verlenen.

Het verslag wordt vastgesteld met dank aan de penningmeester.

5. Samenstelling bestuur en commissies

Jan Velthoen stelt zich beschikbaar voor de vervanging van Bart Willem Leenders in de kascommissie.

Maarten van Rijbroek stelt zich beschikbaar voor deelname aan de commissie van beroep.

Maurits Follender Grossfeld en Peter van der Gulden stellen zich beschikbaar als complexvertegenwoordigers van de locatie Braamberg.

Geert Pesselse wordt benoemd als secretaris van de vereniging.

Anne Cardinaals wordt herbenoemd als algemeen bestuurslid van de vereniging.

6. Wat verder ter tafel komt

Hier geen bijzonderheden

7. Rondvraag

Bij de rondvraag ontstaat algemene discussie over de tuinkeuringen. Verschillende leden wijzen enerzijds erop dat:

- de toon van de keuringsbrieven niet stimulerend werkt en erg onpersoonlijk is,
- bij wisseling van keurders de beoordelingen niet altijd op elkaar aansluiten,
- een tuinder de gelegenheid moet hebben om innovatief te tuinieren,
- de keuring een momentopname is en daarom erg onvoordelig kan uitpakken,
- nieuwe leden soms sterk verwaarloosde tuinen aannemen en daarop in eerste instantie eigenlijk niet aangesproken zouden moeten worden,
- het prettig zou zijn als contact mogelijk is met de keurders.

Anderzijds wordt erop gewezen dat:

- de eisen aan netheid van de tuinen niet alleen van de vereniging zelf zijn – om overlast te voorkomen – maar tevens deel uitmaken van het gebruikscontract dat is gesloten met de gemeente en ook om die reden gehandhaafd moeten worden,
- diverse tuinders en soms wandelaars leden van het bestuur of keurders aanspreken op de slechte staat van sommige tuinen en sommige tuinen als bron van onkruid overlast veroorzaken,
- de keuringsbrieven inderdaad tamelijk onpersoonlijk zijn, wat een achtergrond heeft in de soms grote hoeveelheid brieven die per keuring verstuurd moet worden en de tot op zekere hoogte geautomatiseerde wijze waarop dat gebeurt,
- het soms lastig is een goed beeld van een tuin te krijgen als het onmogelijk is – door hoge heggen bijvoorbeeld – om de tuin volledig te schouwen,
- communicatie over de resultaten van de keuring wel degelijk mogelijk is, namelijk met het algemeen bestuurslid dat verantwoordelijk is voor de keuringen of de betreffende complexvertegenwoordiger

De voorzitter zegt toe dat het bestuur zal kijken naar de opzet en toon van de keuringsbrieven en naar de informatievoorziening over de keuringen aan nieuwe tuinders.

Jan Velthoen wijst erop dat hij niet vermeld staat als keurder en ook niet op de lijst met 50-jarige jubilarissen van de vereniging.

De voorzitter roept de leden op met beleid om te gaan met watergebruik.

De voorzitter deelt mede dat de vereniging gaat onderzoeken of bij de inkoop en uitgifte van zaden kan worden samengewerkt met andere Arnhemse volkstuinverenigingen.

8. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering.

EINDE VERSLAG

JAARVERSLAG 2019

ALGEMEEN

In 2019 bestond Volkstuinvereniging Arnhem uit 5 complexen in Arnhem Noord, met in totaal 391 volkstuinen, waarop door 378 tuinders en 91 medetuinders wordt getuinierd.

De wachtlijst telt op dit moment 149 personen waarvan er 103 hun inschrijfgeld hebben betaald. De laatste 365 dagen meldden 45 mensen zich voor de wachtlijst. In diezelfde periode kregen 32 wachtenden een tuin aangeboden. De wachtlijst groeide het afgelopen jaar dus met 13 namen. Vrije tuinen worden aangeboden aan de langst wachtenden op de wachtlijst. De 32 tuinders die de afgelopen 365 dagen een tuin kregen aangeboden, stonden gemiddeld ruim 24 maanden op de wachtlijst.

BESTUUR

Het bestuur vergaderde 10 keer in 2019. Met de gemeente is eenmaal overlegd. Onderwerpen die daarbij o.a. aan bod kwamen: onze klachten m.b.t. (nalatigheid van) maai- en kapwerkzaamheden, problemen met grondverschuivingen en ander mogelijk onderhoud rondom de complexen. In juni heeft het bestuur haar jaarlijkse ronde over de complexen gelopen in twee etappes. Er wordt dan extra aandacht besteed aan de staat van de tuinen van nieuwe tuinders. Er zijn in de loop van 2019 3 bestuursvacatures ontstaan, waarvan 2 urgente. In de zomer heeft algemeen bestuurslid/hoofd tuinkeuringen Anne Cardinaals vanwege gezondheidsproblemen haar bestuurswerk neergelegd. De lopende zaken werden door de andere bestuursleden en de systeembeheerder opgepakt. De net benoemde secretaris, Geert Pesselse, gaf in het najaar te kennen dat hij een nieuwe baan heeft gekregen bij de universiteit van Aruba en daarom gaat verhuizen. Tot slot is de voorzitter in 2020 na 2 periodes van 3 jaar niet meer herkiesbaar zodat ook daar een vacature openstaat. De twee-termijnen-regel is een ongeschreven regel (= staat niet in de statuten) om vrijwilligers een duidelijke tijdsperiode voor te houden. Daarnaast maakt het een bestuur inhoudelijk dynamischer. Voor de posten 'secretaris' en 'algemeen lid/hoofd keuringen' zijn twee gegadigden gevonden die in de ALV van 2020 benoemd kunnen worden. Voor de post van voorzitter heeft zich niemand gemeld. Omdat er al twee nieuwe bestuursleden moeten worden ingewerkt, zal de huidige voorzitter nog wat langer aanblijven om de continuïteit te waarborgen.

ASBEST

Tot medio 2019 was het beleid van de overheid dat per 1-1-2024 alle asbestdaken in Nederland zouden zijn verwijderd. Dit beleid was geformuleerd in een wetsvoorstel waarmee nog door de Eerste Kamer moest worden ingestemd. Dat is niet gebeurd, waardoor de wet niet van kracht gaat en asbestdaken vanaf 2024 blijven toegestaan.

Ook op onze complexen staan wat schuurtjes die vorige tuinders hebben gebouwd met een asbestdak. De gemeente Arnhem heeft in 2017 uitvoerig onderzoek laten doen naar asbestdaken en asbestsporen in de grond van volkstuincomplexen, met complex De Kweek als voorbeeld. Hieruit bleek dat er geen grondverontreiniging was aangetroffen. De gemeente destijds gaf aan dat zij de Arnhemse tuinverenigingen wel wilde helpen met het verwijderen van de daken, maar daar nog een

plan van aanpak voor wilde opstellen. Het zou dan gaan om concrete organisatie of om bijdragen in de zeer hoge kosten die bij verwijdering door specialistische bedrijven moeten worden opgebracht als er veel daken tegelijkertijd zouden worden verwijderd. Particuliere tuinders mogen asbestdaken tot 35 M2 overigens wel zelf verwijderen en gratis bij het afvalbrengstation afleveren.

COMPLEXEN

Het zelfbestuur op de complexen Kweek en Braamberg loopt prima, op de Bosweg minder goed vanwege privéomstandigheden van diverse vrijwilligers. Op verschillende complexen zijn inbraakgolven geweest, naast insluipingen en zelfs bewoning van tuinschuurtjes door onbekenden.

Om de grondverzakkingen op m.n. complex Bosweg tegen te gaan (zie jaarplan 2019) heeft het bestuur besloten om financiële ondersteuning te verstrekken als tuinders eenvoudige damwanden willen plaatsen. Het gaat dan om een bijdrage in de materiaalkosten, waarvan een begrotingsaanvraag moet worden ingediend bij het bestuur.

TUINKEURINGEN

In 2019 zijn de tuinkeuringsleden vier keer op de complexen geweest om te keuren. Naar aanleiding hiervan zijn diverse brieven verstuurd met opmerkingen over te hoge bomen, achterstallig onderhoud en rommel op de tuinen. Van één tuinder is de tuin opgezegd n.a.v. zwaar nalatig onderhoud.

REDACTIE KNOLLENTUIN

De Knollentuin verscheen vier maal in 2019 onder eindredactie van Steffan Webel. De website ontvangt en plaatst regelmatig berichten vanuit de leden, maar kan meer kopij gebruiken. In het najaar van 2019 heeft zich een nieuw redactielid gemeld.

COMMISSIE VAN BEROEP

De Commissie van Beroep is ingeschakeld door een tuinder die het oneens was met opzegging van zijn tuin door het bestuur. Het bestuur is in het gelijk gesteld op grond van het tuinreglement.

INKOOPCOMMISSIE

Afgelopen jaren maakten steeds minder tuinders gebruik van de gezamenlijke inkoopmogelijkheid. Daardoor werd de staffelkorting niet meer behaald. De verzending van de Garantgidsen werd door de steeds hoger wordende portokosten een dure onderneming. Het bestuur heeft met BTV Elderveld afgesproken om de inkoop gezamenlijk te gaan oppakken. Dat is in de winter van 2019-2020 voor het eerst gebeurd. Mede doordat er ook gezamenlijke bestellingen bij biologische zaadbedrijf De Bolster konden worden geplaatst, is er vanuit onze vereniging door ca. 50 tuinders gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Dat zijn er meer dan vorig jaar. De staffelkorting werd sowieso gehaald door het meeliften met de inkoop van BTV Elderveld.

ALGEMEEN

In de afgelopen jaren heeft een drietal tuinders een speciale onkruidgids gemaakt met een overzicht van vooral veelvuldig op onze grondtype voorkomende onkruiden en tips voor bestrijding. De gids is als pdf beschikbaar via de website en wordt aan nieuwe tuinders als print uitgereikt.

JAARPLAN 2020

- Financieel Meerjarenplan

In de ALV van 2017 is door de leden geopperd om een financieel meerjarenplan op te gaan stellen. Nu de nieuwe penningmeester met pensioen is gegaan, kan daar werk van worden gemaakt.

- Jubileum

In september 2020 viert onze vereniging het 60-jarig bestaan. Hiervoor is al een commissie van vrijwilligers aan de slag gegaan.

- Herziening tuinreglement

Het tuinreglement is door de vorige secretaris, die een juridische achtergrond heeft, iets aangepast in formulering en volgorde van punten. Het reglement is vooral een praktische uitwerking van de regels uit het huurcontract van de gemeente Arnhem. Het nieuwe voorstel moet worden vastgesteld op de ALV 2020.

- Tuinkeuringen

In het begin van 2020 zijn de tuinkeurders al bijeengekomen voor gezamenlijk overleg. Daarnaast organiseren de keurders in het voorjaar een gezamenlijke praktijkbijeenkomst om hun visie te bespreken en de keuringsaanpak meer gelijk te schakelen.

De brief die tuinders ontvangen als de keuringgroep opmerkingen heeft, wordt opnieuw geformuleerd. Er wordt gekozen voor een meer coachende en toelichtende toon.

De tuinkeurders hebben reglementair toegang tot alle tuinen. Om ook daadwerkelijk op alle tuinen te kunnen kijken, moeten de vrijwilligers die de keurders rondleiden op een complex, sleutels van de toegangshekken krijgen.

- Website

Onze vereniging beschikt over twee websites, een verouderde met verschillende algemene items zoals het tuinreglement en de statuten en een nieuwere die is gekoppeld aan de database met o.a. de ledenadministratie. De redactie van de Knollentuin en de websites is in 2020 voornemens om tot één website te komen.

2020 - SAMENSTELLING BESTUUR EN COMMISSIES

Bestuur		<i>aftredend</i>
Voorzitter	Saskya Kamps	2020 (niet herkiesbaar)
Secretaris	<i>vacature, zie voordracht bestuur</i>	
Penningmeester	Bernard van der Lucht	2020 (herkiesbaar)
Alg. lid/ secr. Tuinkeuring	<i>vacature, zie voordracht bestuur</i>	

Lid/Braamberg*	Maurits Follender
Lid/Bosweg*	<i>vacature, zie voordracht bestuur</i>
Lid/Cattepoelseweg*	Gerard Wiggers
Lid/De Kweek*	Henk te Hietbrink
Lid/Parkweg*	Erik de Vries
*)complexvertegenwoordiger	

Wachtijstbeheer   Margreet te Hietbrink

Commissie van Beroep		complex	<i>aftredend</i>
Voorzitter	<i>vacature</i>	CA	(2025)
Lid	Sabrina Pluijm	BR	2020
Lid	Carla van Heeckeren	BW	2021
Lid	Geer Vermeulen	KW	2022
Lid	Trijnje Siddle-Bierman	PA	2022

Kascommissie   Jan Velthoen
Anne Koiter

Tuinkeuringscommissie

Maya Boer
Bart Braune
Annemiek Demon
Hilde Donia
Johan van Gilst
Rob Henneman
Margreet te Hietbrink
Jelle de Jong
Marieli vd.Lugt-Bak
Lucie Schouten
Jan Velthoen
Dorien Verheijden
Peter Zandbergen

Redactie Knollentuin en website   Steffan Webel
Helga van Ree

Systeembeheer   Peter van der Gulden

Beste tuijder,

Wij, de leden van de commissie 'VTVA 60 jaar', wensen u een mooi nieuw tuinjaar toe.

Dit jaar bestaat onze vereniging 60 jaar. Dat willen wij graag samen met u vieren!
Het idee is om in september een feest te organiseren met lekker eten en drinken, korte workshops, presentaties en zo meer.

U bent als lid met uw eventuele partner van harte welkom op de feestdag.

Op die dag wordt ook een prijs uitgereikt aan de tuijder met de grootste pompoen en aan de tuijder met de hoogste zonnebloem. U ontvangt hierbij een zakje met zaden voor pompoen en zonnebloem.

Zou u zelf een korte workshop of presentatie willen geven op die dag, dan horen wij dat graag van u. Daarvoor kunt u contact opnemen met de commissie 'VTVA 60 jaar' via email: psnningmeester@volkstuinarnhem.nl Wij zien uw reactie graag tegemoet!

Op een later moment informeren wij u verder over datum en locatie van het feest en hoe u zich kunt aanmelden voor die dag.

Commissie 'VTVA 60 jaar':
Lucy Glaap
Dorien Verheijen
Lucie Schouten
Bernard van der Lugt

3 pompoen zaden 'Gele Gentenaar'
3 zonnebloem zaden Helianthus giganteus

Teeltplan met wisselteelt.

In de wintermaanden ligt het werk in de tuin stil. Dan is er niets leukers dan het maken van een nieuw teeltplan voor je tuin. Van welk zaad heb ik nog genoeg, wat ga ik telen en bestellen? Omdat we bij VTVA ook al het aardappelvak elk jaar verplaatsen, is het makkelijk om de andere soorten daarbij mee te nemen. Wisselteelt dus.

Voor 2020 is het aardappelvak: Vak D.

Wisselteelt is jaarlijks verschillende gewassen doorschuiven. Waarom is het belangrijk?

Teeltwisseling is nodig omdat je groenten anders al snel ziektes krijgen. De helft van je perceel met aardappelen beplanten, is om ziektes en bestjes vragen. Het is ook een puzzel omdat je met veel factoren rekening moet houden.

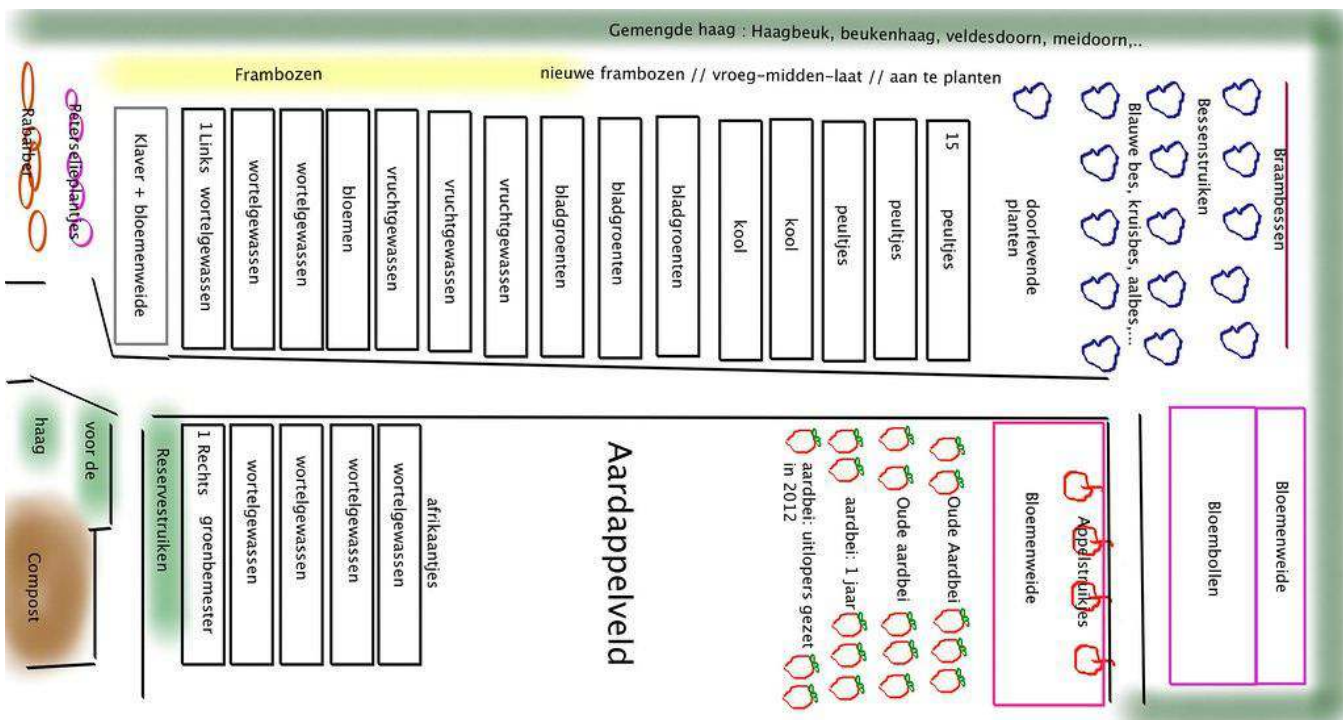
Het makkelijkste en meest gangbare schema voor wisselteelt bestaat uit 6 vakken, een andere gangbare maakt gebruik van 8 vakken.

Koolgewassen → Peulgewassen → Aardappelen → Wortelgewassen → Vruchtgewassen → Bladgewassen (→ Koolgewassen, enz.)

Bij koolgewassen horen alle kolen, maar ook radijs en rammenas, rucola, tuinkers, paksoi, mizuna, raap en raapsteel.

Bij wortelgewassen plaats je wortel, pastinaak, ui en sjalot, rode biet. De combi ui - wortel geeft minder kans op wortelvlieg. Kolen komen na peulen (om te profiteren van o.a. stikstof die de peulen achterlaten in de grond), peulen komen na aardappelen (om van de losse grond van de aardappelen te profiteren).

Begin niet zomaar vakken te verwisselen of open plekken op te vullen met plantjes of zaadjes die je dan net hebt. Dat schopt het schema in de war. Gelukkig zijn er ook uitzonderingen: winterpostelein, veldsla, Nieuw-Zeelandse spinazie en suikermaïs zijn met geen enkele andere groente verwant. Je kunt ze dus overal nog tussen zaaien of planten.

VTVA 60 jaar

Zou u zelf een korte workshop willen geven op de dag dat we feest vieren van 'VTVA 60 jaar', dan dan horen wij dat graag van u. Daarvoor kunt u contact opnemen met de commissie 'VTVA 60 jaar' via email: penningmeester@volkstuintarnhem.nl.

De commissie ziet uw reactie graag tegemoet.

Lucy Glaap
Dorien Verheijen
Lucie Schouten
Bernard van der Lugt

CC BY-SA 2.5

Wikipedia

Foto: Darkone, 31. August 2004

Foto: IvanNedialkov Paparaka / CC BY-SA
(<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>)

Klimaatverandering biedt nieuwe kansen (deel 2)

Deel 1 van ‘Klimaatverandering biedt nieuwe kansen’ (Onze Knollentuin - december 2019) ging over de veranderingen, die we de komende jaren kunnen verwachten en hoe we onze tuinen het beste kunnen wapenen tegen evt. negatieve klimaateffecten. Verder werd gekeken naar de kansen, die klimaatverandering biedt m.b.t. de verbouw van nieuwe gewassen. Deel 2 gaat vooral in op de verschillen tussen tuinen en hoe deze op hun beurt weer kunnen leiden tot verschillen in klimaatgevoeligheid.

a) Landschappelijke verschillen tussen tuinen

Opvallend aan onze tuinen zijn de glooiende hellingen, die variëren van bijna vlak tot meer dan 15% afhankelijk van hun ligging in het landschap. De hellinghoek (*gradiënt*) varieert, maar ook de hellingrichting (*aspect*): zuidhellingen domineren, maar veel van onze tuinen liggen op oost-, west- en zelfs noordhellingen.

Zuidhellingen vangen zoals bekend een

stuk meer zonne-energie dan noordhellingen waar zonlicht onder een kleinere hoek op het maaiveld valt (Fig. 1a). Door de verschillen in helling ontstaat een gevarieerd zonne-energie landschap, dat m.b.v. digitale hoogtebeelden (afkomstig van Actueel Hoogtebestand Nederland, de digitale hoogtekartaar voor

heel Nederland) en GIS-software kan worden berekend en verwerkt tot een zonne-energiekaart (Fig. 1b en 2).

b) Zonne-energie, verdamping en droogtegevoeligheid

Op een dergelijke kaart zijn duidelijk de verschillen in zonne-energie te zien, die van directe invloed zijn op de verdamping en indirect op de droogtegevoeligheid tijdens het groeiseizoen. Dit was afgelopen zomer goed te merken, toen de tuinen KW01 t/m KW10 - alle op een steile zuidoost-helling gelegen - gebukt gingen onder droogte, terwijl de in het beekdal gelegen ‘vlakke’ tuinen KW29 t/m KW36 hier veel minder last van hadden.

Zonne-energie is dus een belangrijke factor bij het vaststellen van droogtegevoeligheid van tuinen. Toch is hier enige voorzichtigheid geboden, aangezien bij de berekening van de zonne-energie gebruik is gemaakt van *digitaal gefilterde hoogtebeelden*, waarbij o.a. bos- en struikvegetatie zijn verwijderd. Bos en bomen zijn echter overal aanwezig op en langs de tuincomplexen en produceren veel schaduw op de tuinen. Een goed

voorbeeld is de oostzijde van De Kweek, waar een groot aantal tuinen tot het middaguur schaduw hebben van het ernaast gelegen Klarenbeekbos.

c) Invloed bodemtype

Droogtegevoeligheid wordt niet alleen veroorzaakt door verdamping a.g.v. sterke zonnestraling, maar ook door bodemfactoren. De grofzandige stuwwalgronden van onze tuincomplexen hebben van nature een laag vochthoudend vermogen. Toch zijn er aanzienlijke verschillen, want op lage hellingen en in valleien zijn de bodems door afspoeling vaak sterk verrijkt met humeus, fijnzandig en lemig materiaal. Daarnaast krijgen deze gronden plaatselijk extra vocht door opwellend grondwater (kwel). De Arnhemse boeren in de 18de en 19de eeuw wisten dit al en maakten slim gebruik van deze bodemverschillen in het versneden stuwwal-landschap (Fig. 3): op de hoge ruggen lagen de *schraalgraslanden* begraasd door schapen. Iets lager op de helling verbouwde men

Fig. 4 - Duurzaam graslandbeheer zoals op Park Klarenbeek vraagt om een goed inzicht in de bodemgesteldheid.

rogge, gerst en andere graangewassen, terwijl in de lage vochtige delen van het landschap groenten en aardappelen de hoofdgewassen waren. Een goede kennis van de plaatselijke

bodems is dus noodzakelijk voor duurzaam beheer van 'de stadsakker'. Echter ook bij het ontwikkelen van schraalgraslanden ('bloemenweiden') is het belangrijk een goed inzicht te hebben in de algemene bodemgesteldheid. Op vochtige humeuze gronden bijv. zal het (ingezaaide) grasland na verloop van tijd een andere floristische samenstelling gaan vertonen dan op droge gronden. Dit vraagt soms om aanpassing van het maaibeheer (Fig. 4).

Ook met de invloed van eerder landgebruik moet rekening gehouden worden: baksteen- en cementresten kunnen plaatselijk de zuurgraad en textuur van de bodem sterk veranderen, waardoor bepaalde plantensoorten kunnen gaan domineren of juist verdwijnen.

d) Naar een zonerings van tuinen

Het lijkt dus de moeite waard om hellingen en bodemverschillen op onze complexen wat verder te verkennen en in kaart te brengen. Hierbij zouden bestaande en nieuwe digitale gegevens en veldinfor-

Fig. 3 - De boeren in de 18de en 19de eeuw maakten slim gebruik van de ecologische verschillen in het sterkversneden stuwwal-landschap.

(1) Op de hoge ruggen lagen de schraalgraslanden, die begraasd werden door schapen - (2) Op de hoge hellingen verbouwde men vooral rogge, gerst en andere graangewassen - (3) Op de vochtige lage hellingen langs beekdalen waren groenten en aardappelen de hoofdgewassen.

matie gecombineerd en verwerkt kunnen worden tot een *zoneringskaart* van onze tuinen. Zo'n kaart verschaft een helder ruimtelijk beeld van bv. de ligging van sterk droogtegevoelige en weinig droogtegevoelige tuinen binnen een complex. Ook kunnen kaarten gemaakt worden van bv. erosie-gevoeligheid en wateroverlast.

Voor complexbeheerders en tuinkeurders, maar ook voor individuele tuinders wordt het zo makkelijker om goede keuzes te maken m.b.t. verdere verduurzaming.

Rob Hennemann (KW09)
hennemann@itc.nl

Aangifte doen

Een melding of aangifte kunt u snel via internet doen: www.politie.nl/aangifte-of-melding-doen.

Ezelmest!

**Deze lieve ezels eten dagelijks heerlijk hooi en stro. Maar ze poepen ook wat af. De heerlijke keutels zijn heel geschikt voor de moestuin. De mest is gratis op te halen op de Deelenseweg 32 in Arnhem . Wel eerst een telefoontje naar de verzorgster van deze schatjes, Nadine Turk 06- 55952070
Groet Lucy Glaap**

CC BY-SA 2.5
Wikipedia
Foto: Darkone, 31. August 2004

Indien onbestelbaar retour naar: Volkstuindersvereniging Arnhem, Postbus 599, 6800 AN ARNHEM

Wie Wat Waar?

Dagelijks Bestuur

Voorzitter: Saskya Kamps (aftredend)
voorzitter@volkstuinarnhem.nl
Secretaris: vacature
secretariaat@volkstuinarnhem.nl
Penningmeester: Bernard van der Lugt
penningmeester@volkstuinarnhem.nl
alg. bestuurslid/hoofd tuinkeuringen:
vacature
tuinkeuring@volkstuinarnhem.nl

Volkstuinders
Vereniging
Arnhem

Secretariaat, correspondentie

Adreswijzigingen en overige
correspondentie
kunt u richten aan het secretariaat
van de vereniging:

Volkstuindersvereniging Arnhem
Postbus 599
6800 AN Arnhem

E-mail:

secretariaat@volkstuinarnhem.nl

Complexbeheerders

Bosweg, hoek Hommelseweg:
bosweg@volkstuinarnhem.nl, 06-26369478
Braamberg:
braamberg@volkstuinarnhem.nl
Cattepoelseweg:
Gerard Wiggers, 026-4431286
De Kweek:
kweek@volkstuinarnhem.nl, 06-13875106
Parkweg:
Erik de Vries, 06-50478618

Telefoon bestuur

06 252 004 36

Via deze weg (en ook via eMail) kunnen
zaken van algemeen belang met een
bestuurslid worden besproken.
Individuele zaken kunt u in eerste
instantie opnemen met de
complexvertegenwoordiger.
De bedoeling is dat u de voicemail
inspreekt waarna op korte termijn,
zo mogelijk dezelfde dag, met u
telefonisch contact zal worden
opgenomen.

De vereniging op internet:

www.volkstuinarnhem.nl
http://twitter.com/volkstuinarnhem

Redactie verenigingsblad

De knollentuin verschijnt 4x per jaar.
Oplage 450 stuks.

Bijdragen voor de Knollentuin zijn zeer
welkom.

Stuur ze per e-mail naar

redactie@volkstuinarnhem.nl

Inleveren vóór 1 maart / 1 juni /
1 september / 1 december

Inschrijven nieuwe leden en informatie

U kunt bellen naar de verenigingstele-
foon of bezoek onze website. Hier vindt
u alle informatie en kunt u zich direct
inschrijven (tabblad "Lid worden").

Kandidaatleden kunnen bij deze inschrij-
ving hun voorkeur(en) kenbaar maken.
Na betaling van 25 Euro lidmaatschap
wordt u op de wachtlijst geplaatst, en via
de mail benaderd wanneer er een (pas-
sende) tuin vrijkomt, die u samen met
een complexvertegenwoordiger of gast-
vrouw kunt gaan bekijken.

Aardappelaanduiding 2020: Vak D

Water aangesloten van ca. 1 april tot ca.
1 november

TUINKEURINGSDATA 2020

1e periode: 17 t/m 26 april

2e periode: 19 t/m 28 juni

3e periode: 4 t/m 14 september

4e periode: 7 t/m 15 november

